

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

TRIỆU THỊ LỆ THU

NGHIÊN CỨU BỆNH SÁN LÁ RUỘT Ở VỊT
TẠI HUYỆN VĂN QUAN, TỈNH LẠNG SƠN
VÀ BIỆN PHÁP PHÒNG TRỊ

LUẬN VĂN THẠC SĨ THÚ Y

THÁI NGUYÊN - 2016

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

TRIỆU THỊ LỆ THU

**NGHIÊN CỨU BỆNH SÁN LÁ RUỘT Ở VỊT
TẠI HUYỆN VĂN QUAN, TỈNH LẠNG SƠN
VÀ BIỆN PHÁP PHÒNG TRỊ**

Ngành: Thú y

Mã số: 60 64 01 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ THÚ Y

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: TS. NGÔ NHẬT THẮNG

THÁI NGUYÊN - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả

Triệu Thị Lệ Thu

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian thực tập và thực hiện đề tài này, tôi đã nhận được sự quan tâm, chỉ bảo, hướng dẫn, giúp đỡ tận tình của các thầy cô giáo, đồng nghiệp, bạn bè và sự động viên khích lệ của gia đình. Nhân dịp này tôi xin được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới:

Giáo viên hướng dẫn khoa học ***TS. Ngô Nhật Thăng*** đã trực tiếp hướng dẫn, chỉ bảo tôi hết sức tận tình trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thành Luận văn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Quản lý Đào tạo – Sau Đại học, Ban chủ nhiệm khoa và các thầy cô giáo Khoa Chăn nuôi Thú y- Trường Đại học Nông lâm - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập.

Tôi cũng xin trân trọng cảm ơn các hộ gia đình nuôi vịt tại xã Văn An, Chu Túc và Song Giang thuộc huyện Văn Quan, tỉnh Lạng Sơn và các đồng nghiệp trong ngành đã giúp tôi trong quá trình thực hiện đề tài.

Cuối cùng Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc về sự ủng hộ, động viên, giúp đỡ của gia đình, bạn bè và đồng nghiệp trong suốt thời gian học tập, nghiên cứu và hoàn thành tốt luận văn này.

Thái Nguyên, tháng 9 năm 2016.

Tác giả

Triệu Thị Lệ Thu

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Mục đích nghiên cứu	2
4. Ý nghĩa của đề tài	2
Chương 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU	3
1.1. Cơ sở khoa học của đề tài	3
1.1.1. Ký chủ của sán lá ruột	12
1.1.2. Vòng đời (chu kỳ sinh học)	13
1.1.3. Vòng đời (chu kỳ sinh học)	13
1.1.4. Cơ chế sinh bệnh	14
1.1.5. Dịch tễ học	15
1.1.6. Triệu chứng và bệnh tích	16
1.1.7. Chẩn đoán	17
1.1.8. Điều trị bệnh	18
1.1.9. Phòng bệnh	20
1.2. Tình hình nghiên cứu trong và ngoài nước	20
1.2.1. Tình hình nghiên cứu trong nước	20
1.2.2. Tình hình nghiên cứu ở nước ngoài	23
Chương 2. ĐỐI TƯỢNG, VẬT LIỆU, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	27
2.1. Đối tượng, địa điểm, thời gian nghiên cứu	27
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu	27
2.1.2. Địa điểm nghiên cứu	27
2.1.3. Thời gian nghiên cứu	27
2.2. Vật liệu nghiên cứu	27
2.2.1. Mẫu nghiên cứu	27
2.2.2. Hoá chất và dụng cụ thí nghiệm	27
2.3. Nội dung nghiên cứu	28

2.3.1. Điều tra các yếu tố ảnh hưởng đến sự tồn tại và phát triển của các loài sán lá ruột vịt và bệnh do chúng gây ra	28
2.3.2. Nghiên cứu một số đặc điểm dịch tễ bệnh sán lá ruột ở vịt tại một số địa phương thuộc huyện Văn Quan, tỉnh Lạng Sơn	28
2.3.3. Nghiên cứu đặc điểm bệnh lý, lâm sàng của vịt bị bệnh sán lá ruột	28
2.3.4. Nghiên cứu biện pháp phòng trị sán lá ruột cho vịt	28
2.4. Phương pháp nghiên cứu	29
2.4.1. Phương pháp bố trí thí nghiệm	29
2.4.2. Phương pháp lấy mẫu	29
2.4.3. Phương pháp xét nghiệm mẫu	30
2.4.4. Phương pháp theo dõi các biểu hiện lâm sàng của vịt bị nhiễm sán lá ruột	30
2.4.5. Phương pháp mổ khám và thu thập mẫu	30
2.4.6. Phương pháp làm tiêu bản để xác định tên loài sán	31
2.4.7. Phương pháp định danh các loài sán lá ruột	32
2.4.8. Phương pháp xác định bệnh tích đại thể và những biến đổi vi thể ở cơ quan tiêu hoá (ruột non, manh tràng và ruột già) do sán lá ruột gây ra	33
2.4.9. Phương pháp theo dõi hiệu lực của thuốc tẩy sán lá ruột ở vịt	34
Chương 3. KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN	35
3.1. Điều tra các yếu tố ảnh hưởng đến sự tồn tại và phát triển của các loài sán lá ruột vịt và bệnh do chúng gây ra	35
3.1.1. Điều tra phương thức chăn nuôi vịt tại địa điểm nghiên cứu	35
3.1.2. Thực trạng vấn đề sử dụng thuốc tẩy giun, sán cho đàn vịt nuôi tại các hộ gia đình thuộc địa điểm nghiên cứu	37
3.2. Nghiên cứu một số đặc điểm dịch tễ bệnh sán lá ruột ở vịt tại một số địa phương thuộc huyện Văn Quan, tỉnh Lạng Sơn	39
3.2.1. Thành phần loài sán lá ruột ký sinh ở vịt nuôi tại một số địa phương thuộc huyện Văn Quan, tỉnh Lạng Sơn	39
3.2.2. Tỷ lệ và cường độ nhiễm sán lá ruột ở vịt qua xét nghiệm phân	41
3.2.3. Tỷ lệ và cường độ nhiễm sán lá ruột ở vịt qua mổ khám	49
3.3. Nghiên cứu đặc điểm bệnh lý, lâm sàng của vịt bị bệnh sán lá ruột	56

3.3.1. Tỷ lệ vịt nhiễm sán lá ruột tại các xã nghiên cứu có triệu chứng lâm sàng	56
3.2.2. Bệnh tích đại thể ở đường tiêu hóa của vịt bị bệnh sán lá ruột	58
3.2.3. Bệnh tích vi thể do sán lá ruột gây ra ở vịt	59
3.4. Nghiên cứu biện pháp phòng trị sán lá ruột cho vịt	60
3.4.1. Xác định hiệu lực của một số loại thuốc tẩy sán lá ruột cho vịt	60
3.4.2. Đề xuất biện pháp phòng, trị bệnh sán lá ruột cho vịt	62
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ	65
1. Kết luận	65
2. Đề nghị	66
TÀI LIỆU THAM KHẢO	67

DANH MỤC TỪ VÀ CỤM TỪ VIẾT TẮT

STT	Tên viết tắt	Tên đầy đủ
1	%	Phần trăm
2	°C	Độ C
3	kg	Kilogam
4	mm	Milimet
5	mg	Miligam
7	TT	Thể trọng
8	cs	Cộng sự
9	VT	Vi trường

DANH MỤC BẢNG BIỂU

Bảng 3.1. Kết quả điều tra phương thức chăn nuôi vịt của các nông hộ tại một số xã thuộc huyện Văn Quan.....	35
Bảng 3.2. Kết quả điều tra thực trạng sử dụng thuốc tẩy giun, sán cho vịt tại địa điểm nghiên cứu.....	37
Bảng 3.3. Những loài sán lá ký sinh ở ruột vịt và tần suất xuất hiện của chúng tại một số xã thuộc huyện Văn Quan	40
Bảng 3.4. Tỷ lệ và cường độ nhiễm sán lá ruột ở vịt (qua xét nghiệm phân).....	42
Bảng 3.5. Tỷ lệ và cường độ nhiễm sán lá ruột theo tuổi vịt (qua xét nghiệm phân)	44
Bảng 3.6. Tỷ lệ và cường độ nhiễm sán lá ruột ở vịt theo mùa vụ (qua xét nghiệm phân)	46
Bảng 3.7. Tỷ lệ và cường độ nhiễm sán lá ruột ở vịt (qua mổ khám)	49
Bảng 3.8. Tỷ lệ và cường độ nhiễm sán lá ruột theo tuổi vịt (qua mổ khám)	52
Bảng 3.9. Tỷ lệ và cường độ nhiễm sán lá ruột ở vịt theo mùa vụ (qua mổ khám)	54
Bảng 3.10. Tỷ lệ vịt nhiễm sán lá ruột có triệu chứng lâm sàng.....	56
Bảng 3.11. Bệnh tích đại thể ở vịt bị bệnh sán lá ruột	58
Bảng 3.12. Tỷ lệ tiêu bản có bệnh tích vi thể của vịt bị bệnh sán lá ruột	59
Bảng 3.13. Hiệu lực của thuốc tẩy sán lá ruột cho vịt	60

DANH MỤC HÌNH, ĐỒ THỊ

Hình 3.1. Biểu đồ về kết quả điều tra phương thức chăn nuôi vịt của các nông hộ tại một số xã thuộc huyện Văn Quan.....	36
Hình 3.2. Biểu đồ về kết quả điều tra thực trạng sử dụng thuốc điều trị ký sinh trùng cho vịt tại địa điểm nghiên cứu.....	39
Hình 3.3. Biểu đồ tỷ lệ nhiễm sán lá ruột ở vịt tại một số xã thuộc huyện Văn Quan (qua xét nghiệm phân).....	43
Hình 3.4. Đồ thị về tỷ lệ nhiễm sán lá ruột theo tuổi vịt qua xét nghiệm phân	45
Hình 3.5. Biểu đồ tỷ lệ nhiễm sán lá ruột ở vịt theo mùa vụ qua xét nghiệm phân.....	48
Hình 3.6. Biểu đồ tỷ lệ nhiễm sán lá ruột ở vịt tại một số xã thuộc huyện Văn Quan (qua mổ khám)	50
Hình 3.7. Biểu đồ tỷ lệ nhiễm sán lá ruột ở vịt tại một số xã thuộc huyện Văn Quan (qua mổ khám và xét nghiệm phân).....	51
Hình 3.8. Đồ thị về tỷ lệ nhiễm sán lá ruột theo tuổi vịt qua mổ khám.....	53
Hình 3.9. Biểu đồ về tỷ lệ nhiễm sán lá ruột ở vịt theo mùa vụ	55
Hình 3.10. Biểu đồ tỷ lệ vịt nhiễm sán lá ruột có triệu chứng lâm sàng.....	57
Hình 3.11. Biểu đồ về hiệu lực của các loại thuốc điều trị sán lá ruột ở vịt	62